

kommer til 25,000 Kvadratalen, og man finder, at der er rigelig Plads til Opførelse af et selvstændigt Rigsdagshus paa Slots- holmen. Den Gang kunde man dog ikke dertil benytte nogen af de nuværende Fundamenteringer til Christiansborg og heller ikke noget af den Plads, hvorpaa Christians- borg Slot stod, da Slottet endnu den Gang var urørt. Men alligevel kom Kommissio- nen til den Anskuelse, at enhver Tale om at indrette Rigsdagen paa den gamle Plads var umulig. Det vilde kun være Tidsspild og Kapitalspild og dog ikke føre til noget tilfredsstillende Resultat.

Saa siger Kommissionen Side 42: „Naar man nu ser hen til Udlandets Re- præsentationsbygninger, da viser det sig, at man overalt har erkendt, at disses Be- ligheden, Ydre og Indre straks burde svare til den hele Institutions høje Betyd- ning i Nutidens Samfundsliv.“ Det er gode Ord og Ord, som fra Danmarks Arkitekt- stand har givet sig endnu stærkere Udtryk i den senere Tid. Altsaa, selv paa et Tidspunkt, hvor man indenfor Slottets Vægge havde til Huse baade Folketing og Landsting, var man klar over, at det vilde være umuligt, at man kunde indrette sig saaledes der, at der skaffedes en værdig Plads for Folkerepresentationen.

Nu ligger Slottet i Grus, og det staa- os ganske frit for, om vi ville slaa en eller anden Mur ned og benytte Funda- menterne, eller om vi ikke ville gøre det. Nu staa vi overfor Opførelsen af et Rigs- dagshus, og saa ere vi dog stærkt i Færd med at falde tilbage paa det gamle Stand- punkt: at ville genopføre Christiansborg Slot paa de gamle Mure og indrette Rigs- dagen der, hvor den var for 22 Aar siden, og hvor der den Gang ikke var Plads nok til den. Det er dette, jeg vil advare imod. Man maa tænke paa, at man ikke skal bygge for i Dag eller i Morgen, men for de kommende Slægter.

Om det Forslag, som her er forelagt for os fra den højtærede Ministers Side, tror jeg, man tør sige, at det er et dyg- tigt og indsigtfuldt Arkitektarbejde, og jeg tror tillige, at det er gjort for Konge- borgen, hvad man med Billighed kan for- lange. Jeg vil hertil føje, at jeg ikke har noget imod, naar man bygger et Slot, at det saa ogsaa bliver første Klasses. Kon- gen kan for min Skyld ogsaa gerne faa et Taarn over sin Hovedindgang som et Tegn paa, at han er Nummer eet, hvad han selvfølgelig er. Efter min Smag, skulde der ikke være noget Taarn, fordi jeg ikke synes, det passer i Stilen, men det er jo

en Smagssag. Jeg synes ikke, det pynter paa Bygningen, men som Symbol betragtet lader det sig maaske forsvare, og jeg siger da: Godt, lad os sætte det der.

Til Repræsentationslokaler for Kongen mener jeg, det foreliggende Projekt yder alt, hvad de sagkyndige forlange, og at det altsaa i den Henseende er rigtigt og godt. Men det maa ogsaa forlanges, at den Bygning, Danmarks Rigsdag skal træde ind i, ikke kommer til at ligge som før, blot som en Fløj af Kongens Slot, men at den faar en selvstændig Bygning, sin egen Façade, som siger: Her ligger noget, der er ligeberettiget med det andet. Men her er der Tale om at indrette Lo- kaler for Rigsdagen i en Fløj, i hvilken der før forgæves er søgt at indrette Lo- kaler til den. Og det gøre vi nu, hvor Branden er kommen imellem og har stillet os frit. Trods det ville vi nu gøre For- tidens Daarskaber om igen. Naar jeg siger Daarskaber, maa jeg dog bemærke, at det ikke var Daarskaber den Gang, da man indlogerede Rigsdagen paa den Plads, den da havde. Man var nogenlunde nødt dertil, og Pladsen var efter Datidens For- hold temmelig god. Nu ere Fordringerne stegne, og nu staa vi fuldstændig frit.

Det forekommer mig, at det forelig- gende Projekt lider af mange Mangler. For det første bør der tages Hensyn ikke blot til de Bygninger, som opføres paa Slotsholmen, men ogsaa til Færdselsvejene der. Man kan være vis paa, at ligesom Nutiden — i Modsætning til Fortiden — kræver af os, at der anvendes Snese af Millioner til Opførelse af Person- og Gods- banegaarde, fordi Trafikken stiger og frem- des vil stige, saaledes vil Eftertiden godt- gøre, at vi endnu ikke have naaet Top- punktet af Færdselen. Havde vi det, vilde det sige det samme som, at vi nu stode stille i Udvikling. Vi have ikke Lov til at foretage en Bebyggelse og lave Færd- selsveje, som blot ere forsvarlige og bruge- lige i Øjeblikket, de maa ogsaa være for- svarlige og brugelige i en længere Frem- tid, jeg kunde sige i en uoverskuelig Frem- tid. Det skulle vi alle være betænkte paa.

Det foreliggende Projekt løser efter min Mening aldeles ikke Opgaven med Hensyn til Færdselsvejene. Der er en Færdselsvej igennem den smalle Gaard, som paa Fotografiet er fremstillet som Pladsen foran Rigsdagsbygningen med den kunstige Brølægning, men denne Færd- selsvej er aldeles ufyldstgørende. Den vil medføre, at Rigsdagsbygningen kommer til at ligge paa et befærdet Sted og bliver